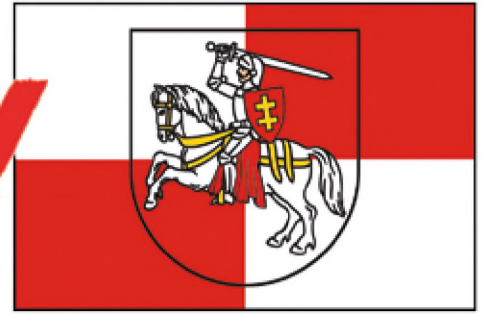

TYGODNIK WILEŃSZCZYZNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

- Nowy terminal odlotów na lotnisku w Wilnie obsłuży dwukrotnie większą liczbę pasażerów **str. 2**
- Brak reakcji instytucji na skargi mieszkańców Skojdziszek **str. 6**

Rota

- PLON'24 w Rudziszkach **str. 1**
- Aleksander Krzyżanowski „Wilk” – dowódca wileńskiej AK **str. 6**
- 100. rocznica utworzenia Korpusu Ochrony Pogranicza **str. 20**

„Trzymajmy się swoich tradycji”. Słoneczne i bogate dożynki w Kabiszkach

FOT. WIKTOR JUSIEL

Słoneczna pogoda, piękne dekoracje dożynkowe i wesola atmosfera towarzyszyły dożynkowej imprezie, która odbyła się w sobotę, 21 września, w Kabiszkach w rejonie wileńskim. Na święto zbiorów zaprosił Wileński Rejonowy Oddział Związku Polaków na Litwie oraz koła ZPL w Kabiszkach, Jęczmieniskach, Rudowsiach, Sużanach, Skirlanach, Bezdanach, Podbrzeziu, Wesolówce, Niemenczyźnie, Werusowie, Mejszagole, Korwiiu oraz Duksztach.

„Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus! Tym staropolskim powitaniem wszystkich serdecznie w imieniu Związku Polaków (Dokończenie na str. 5)

PRENUMERATA 2024

Do 19 października
trwa prenumerata
na listopad
2024 roku.

Za 1,93 euro – miesięcznie
za 23,12 euro – rocznie
(indeks 0233);
dla emerytów i osób
niepełnosprawnych –
1,85 euro – miesięcznie
za 22,18 euro – rocznie.
(indeks 0322)

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Stanowcze stanowisko Waldemara Tomaszewskiego – lidera polskiej społeczności na Litwie

Nawoływanie do nienawiści na tle narodowościowym zagraża bezpieczeństwu i harmonii publicznej

Posel do Parlamentu Europejskiego Waldemar Tomaszewski złożył do Prokuratury Generalnej i Departamentu Policji zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez znaną na Litwie osobę medialną, Algisa Ramanauskasa, który publicznie „podżegał do nienawiści wobec mniejszości narodowych na Litwie”.

„20 września poseł do Parlamentu Europejskiego Waldemar Tomaszewski zwrócił się do

Prokuratury Generalnej i Departamentu Policji z prośbą o wszczęcie postępowania karnego wobec zwolennika konserwatystów Algisa Ramanauskasa za podżeganie do niezgody na tle narodowościowym i nienawiści wobec mniejszości narodowych na Litwie. W odrębnym oświadczeniu Tomaszewski zwrócił się także do prezydenta Gitanasa Nausėdy, przewodniczącej Sejmu Viktoriji Čmilytė-Nielsen oraz przewodni-

(Dokończenie na str. 3)

Palma podwileńska – kolejny krok na drodze do wpisu na listę UNESCO

W Samorządzie Rejonu Wileńskiego odbyło się w ubiegłym tygodniu spotkanie grupy roboczej ds. zachowania tradycji wicia palm Wileńszczyzny, której przewodniczącą jest wice-mer rejonu wileńskiego Edyta Tamošiūnaitė.

Barbara Stankiewicz, profesor nadzwyczajny Uniwersytetu im. Michała Romera w Wilnie i Anna Pilarczyk-Palaitis, doktorantka Centrum Antropologii Społecznej Uniwersytetu im. Witolda Wielkiego przedstawiły projekt wniosku o wpisanie tradycji wicia palm na Listę reprezentatywną niematerialnego dzie-

(Dokończenie na str. 2)

FOT. IWONA KLIMASZEWSKA

Radzą pójść za przykładem Polski ws. finansowania dróg

Ogólny stan dróg i mostów w kraju nadal pozostaje zły – wynika z rocznego przeglądu sytuacji w sektorze drogowym, przedstawionym przez Stowarzyszenie Samorządów Litwy i Stowarzyszenie „Litewskie Drogi”. Zgodnie z ich propozycją, aby zapewnić stałą poprawę stanu dróg, należy pójść za przykładem Polski i stworzyć zrównoważony model finansowania infrastruktury drogowej.

Według Stowarzyszenia Samorządów Litwy (LSA), pogarszający się stan dróg to nie tylko problem infrastrukturalny, ale także problem społeczny, który dodatkowo zwiększa izolację gospodarczą i społeczną mieszkańców kraju.

Stowarzyszenie „Litewskie

Drogi” proponuje dodatkowe źródła finansowania remontu dróg. Na przykład system usług elektronicznego poboru opłat drogowych (e-tolling) pozwoliłby zebrać około 250 mln euro rocznie, także nowy fundusz drogowy, do którego trafiłyby pieniądze z podatku rejestracyjnego od pojazdów ciężkich, co pozwoliłoby z kolei zebrać około 200 mln euro. Mówi się także o nowej opłacie za korzystanie z dróg, która mogłaby zostać wprowadzona w kraju po obniżeniu akcyzy paliwowej.

LSA proponuje przeznaczyć co najmniej 80 proc. akcyzy paliwowej na poprawę obecnego stanu dróg, a także przekazać w gestię samorządów opłatę rejestracyjną pojazdów mechanicznych, któ-

re w ten sposób miałyby większe uprawnienia do ulepszania nie tylko dróg, ale także infrastruktury transportu publicznego, ścieżek dla pieszych i rowerowych oraz zarządzania ruchem. Zachęca także do dokonania kompleksowej oceny stanu dróg w kraju, opracowania strategii i konkretny plan działania w sprawie rozwiązania trudnej sytuacji w sektorze drogowym w kraju.

W tegorocznym budżecie państwa na drogi przeznaczono 872 mln euro. W ramach Programu Utrzymania i Rozwoju Dróg (KPPP) przewidziano 583 mln euro, z tymczasowej składki solidarnościowej – 130,5 mln euro. Kolejne prawie 159 mln euro mają pochodzić ze wsparcia finansowego UE.

Ciężarówki Unimog U5000 dla wojska

Agencja Zasobów Obronnych (GRA) uzgodniła z Agencją Wsparcia i Zamówień NATO (NSPA) zakup dodatkowych 51 samochodów ciężarowych Mercedes-Benz Unimog U5000. Pojazdy te służą do zapewnienia wsparcia logistycznego, transportu żołnierzy, ewakuacji medycznej oraz realizacji zadań specjalnych żołnierzy – poinformowało Ministerstwo Ochrony Kraju.

Umowa została uzupełniona na podstawie podpisanej w 2021 roku umowy pomiędzy GRA a

niemieckim producentem Daimler Trucks AG wraz z Agencją Wsparcia i Zakupów NATO. Na mocy tej umowy od 2021 roku zakupiono łącznie ponad 170 ciężarówek Mercedes-Benz Unimog U5000. Wojsko Litewskie obecnie eksploatuje około 500 tych pojazdów.

Zakupy za pośrednictwem NSPA są korzystne, ponieważ ta agencja NATO może ocenić potrzeby wszystkich krajów sojuszników i dokonywać zakupów hurtowych, co obniża koszt jednostkowy. Wartość tej umowy wynosi 47 mln euro.

Ciężarówki Unimog U5000 są wytrzymałe i przejezdne zarówno po drogach asfaltowych, jak i szutrowych. Potrafią także pokonywać przeszkody wodne o wysokości do 1,2 metra. Jest to szczególnie przydatne podczas ćwiczeń, gdy trzeba dostarczyć sprzęt logistyczny w trudno dostępne miejsca.

Oczekuje się, że jeszcze w tym roku do armii litewskiej trafi dodatkowa partia samochodów ciężarowych Mercedes-Benz „Unimog” U5000 o ładowności 5 ton.

Na podst. kam.lt

W przesyłce z Meksyku – zagrożone wyginięciem owady. Aż 112 sztuk!

Litewscy celnicy przechwycili przesyłkę z Meksyku, zawierającą owady zagrożone wyginięciem.

Jak informuje Urząd Celny, 17 września podczas kontroli celnej na poczcie w Wilnie zatrzymano przesyłkę poleconą z Meksyku.

W paczce znaleziono 112 różnych owadów. Okazało się, że te owady są objęte ochroną Konwencji o międzynarodowym

handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem (CITES).

Konwencja CITES to międzynarodowe porozumienie pomiędzy krajami, którego celem jest zapewnienie, aby handel dzikimi zwierzętami i roślinami nie zagrażał ich przetrwaniu na wolności. Kraje CITES współpracują w celu kontroli międzynarodowego handlu zagrożonymi gatunkami, któ-

ry wymaga specjalnych zezwoleń na import takich towarów z lub do krajów trzecich.

Przechwycona przesyłka została skonfiskowana.

Fot. Irmuitine.lt

Palma podwileńska – kolejny krok na drodze do wpisu na listę UNESCO

(Dokończenie ze str. 1) dzictwa kulturowego UNESCO.

Podczas spotkania omówiono plan zachowania tradycji wicia palm, terminologię elementu dziedzictwa, prezentujący tradycję wicia palm 10-minutowy filmik, będący integralną częścią wniosku. Swoim doświadczeniem w przygotowaniu elementów dziedzictwa do nominacji podzieliła się prof. Milada Valančiauskienė, kierownik pro-

gramów kulturalnych Sekretariatu Litewskiego Komitetu Narodowego ds. UNESCO. Swoimi spostrzeżeniami na temat genezy tradycji wicia palm i jej rozprzestrzeniania podzielił się także historyk, prof. dr Alfredas Bumblauskas.

Celem Listy reprezentatywnej niematerialnego dziedzictwa kulturowego ludzkości UNESCO jest zapewnienie większej świadomości na temat niematerialnego dzie-

dzictwa kulturowego, zwrócenie uwagi na jego znaczenie, promowanie dialogu międzykulturowego i poszanowania różnorodności kulturowej.

Od 2011 r. palmy Wileńszczyzny to certyfikowany produkt dziedzictwa narodowego. W 2019 r. tradycja wicia palm została wpisana na listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego Litwy.

Na podst. vrsa.lt

Nowy terminal odlotów na lotnisku w Wilnie obsłuży dwukrotnie większą liczbę pasażerów

W poniedziałek 23 września lotnisko w Wilnie zaprezentowało ukończony nowy terminal odlotów pasażerskich. Jak zapowiadają Litewskie Porty Lotnicze, terminal zacznie działać 4 lutego przyszłego roku, a do tego czasu na stołecznym lotnisku będą prowadzone prace instalacyjne i testowe.

Wraz z otwarciem nowego terminalu przepustowość wileńskiego lotniska ma się podwoić – z 1,2 tysięcy do 2,4 tysięcy pasażerów na godzinę.

Jak poinformowano, technologia zainstalowana w terminalu pozwoli nie tylko szybciej sprawdzić bagaż podręczny, ale zrobić to bez konieczności wyjmowania z niego urządzeń elektronicznych. Należy jednak pamiętać, że o ile Komisja Europejska nie zmieni obecnego wymogu, nadal trzeba będzie wyjmować z bagażu wszelkiego rodzaju płyny.

Na pierwszym piętrze nowego budynku terminalu odlotów zlokalizowana zostanie strefa odpraw pasażerskich ze strefą samoobsługową, w której będzie można nie tylko dokonać odprawy na lot, ale także dokonać odprawy bagażu. Powstaną tu także wspólne przestrzenie publiczne, kawiarnie i inne powierzchnie komercyjne oraz biura linii lotniczych.

Budowa nowego terminalu odlotów rozpoczęła się w lipcu ubiegłego roku. Całkowity koszt jego budowy wyniósł ponad 70 milionów euro.

Na podst. ELTA

Na Litwie paliwo tanieje dziewiąty tydzień z rzędu

Ceny paliw na Litwie spadają dziewiąty tydzień z rzędu. W ostatnim tygodniu benzyna staniała o 2,2 proc., a olej napędowy o 1,4 proc. – informuje Litewska Agencja Energetyczna (LEA).

Według danych LEA, od połowy lipca, w okresie utrzymywania się trendów spadkowych cen paliw, średnia cena benzyny w kraju spadła już o prawie 0,15 euro/l, czyli o 10 proc., a oleju napędowego o 0,13 euro/l, czyli 9 procent.

Różnica między cenami benzyny i oleju napędowego na Litwie małe już piąty tydzień z rzędu i obecnie różnica wynosi zaledwie 0,02 euro/l. W porównaniu do średnich cen paliw w pozostałych krajach UE, średnia cena benzyny na Litwie jest obecnie o 16,7 proc. niższa, a oleju napędowego o 12 proc. niższa.

W ciągu tygodnia średnie ceny benzyny w porównywalnych krajach bałtyckich, Polsce i Niemczech spadły o 0,7-2,2 proc. W Polsce średnia cena benzyny kształtuje się na poziomie 1,43 euro/l. W Estonii i na Łotwie ceny te wynoszą odpowiednio 1,57 euro/l i 1,52 euro/l.

We wszystkich porównywanych krajach benzyna kosztuje średnio o 12-16 proc. mniej niż rok temu, z wyjątkiem Polski, gdzie średnia cena jest o 7 proc. wyższa niż rok temu.

Średnie ceny oleju napędowego spadły w ciągu tygodnia we wszystkich porównywanych krajach o 0,9-1,8 proc. a obecnie są o 14-17 proc. niższe niż dwanaście miesięcy temu, z wyjątkiem Polski, gdzie średnia cena jest o 9 proc. wyższa.

Na podst. ena.lt

TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kotosowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz, radny
samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Stawomir Subotowicz

Wydawca:

ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sužany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:

LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Stanowcze stanowisko Waldemara Tomaszewskiego – lidera polskiej społeczności na Litwie

Nawoływanie do nienawiści na tle narodowościowym zagraża bezpieczeństwu i harmonii publicznej

(Dokończenie ze str. 1)

czącej Parlamentu Europejskiego Roberty Metsoli z prośbą o pilne podjęcie działań mających na celu powstrzymanie podżegania do nienawiści wobec rosyjskiej, polskiej i białoruskiej mniejszości narodowych na Litwie” – poinformowało Biuro Prasowe AWPL-ZChR).

13 września na kanale „Ramanaukas” na YouTube ukazało się nagranie wideo, zatytułowane „Ramanaukas 20240913 VYTAUTAS SINICA vieša versija” (link <https://www.youtube.com/watch?v=W-OtnIP5GKA>). W okolo 26. minucie programu Algis Ramanaukas rozważa o tym, czy może powinniśmy zabrać dzieci rodzicom, którzy oglądają filmy i/lub słuchają muzyki w języku rosyjskim, a potem rodziców rozstrzelać.

„Wyobraźmy sobie gospodarstwo domowe, w którym ojciec ogląda rosyjskie filmy, a matka słucha głośno rosyjskiej muzyki. Pytanie tylko, co najpierw powinniśmy zrobić, czy najpierw ode-

brać im dzieci i potem rozstrzelać czy na oczach dzieci ich rozstrzelać?” – powiedział Ramanaukas w toku audycji.

„Według Waldemara Tomaszewskiego, posła do Parlamentu Europejskiego takie wypowiedzi nawołują do przemocy i nienawiści na tle narodowościowym, tj. wobec rosyjskiej mniejszości narodowej i naruszają art. 170 Kodeksu karnego Republiki Litewskiej („Nawoływanie do nienawiści”) oraz inne obowiązujące ustawy. Publiczne nawoływanie do przemocy wobec osób ze względu na ich język lub wybory kulturowe jest niebezpieczne i zagraża bezpieczeństwu i harmonii publicznej” – czytamy w komunikacie Biura Prasowego.

Biuro też przypomina, że na początku 2023 roku przed wyborami samorządowymi tę samą retorykę szerzyło grono podobnych działaczy na temat kandydata AWPL-ZChR polskiej narodowości na mera Wilna.

„Tomaszewski prosi o wszczę-

cie śledztwa przedprocesowego w sprawie działań Algisa Ramanauksa i nałożenie na niego odpowiedzialności karnej za nawoływanie do nienawiści i publiczne nawoływanie do przemocy.

Posel do Parlamentu Europejskiego zaapelował także do prezydenta RL, przewodniczącej Sejmu RL i przewodniczącej PE o podjęcie aktywnych działań i potępienia podżegania do niezgody narodowej, szerzenia nienawiści, nakłaniania do popełnienia przestępstwa i niepokojów społecznych, do których nawołuje znany na Litwie działacz. Przywódcy państwa i UE proszeni są również o przeciwdziałanie sztucznemu podsycaniu napięć na tle narodowym, gdyż są to bardzo niebezpieczne przejawy, które mogą przerodzić się w znacznie bardziej dramatyczne wydarzenia, jeśli nie zaradzi się temu w porę, a inicjatorzy takich ataków nie zostaną pociągnięci do odpowiedzialności” – napisało Biuro Prasowe AWPL-ZChR.

Litwa na drugim miejscu w Europie pod względem używania elektronicznych papierosów

Według danych Eurobarometru na Litwie 8 procent ludności używa papierosów elektronicznych. Litwa zajmuje pod tym względem drugie miejsce w Europie, zaraz za Estonią, gdzie 1 na 10 mieszkańców (9 proc.) wybrało tego typu produkty. Na trzecim miejscu znalazła się Francja - tutaj na elektroniczne papierosy decyduje się 7 procent mieszkańców.

Przedstawiciele Departamentu Kontroli Narkotyków, Tytoniu i Alkoholu (NTAKD) zwracają uwagę, że w kraju rośnie spożycie nie tylko papierosów elektronicznych, ale także tytoniu podgrzewanego. Jak wynika z badań

NTAKD, w 2023 roku tytoń podgrzewany wybierało 4 proc., a w tym roku już 7 proc. populacji

Litwy. Według Eurobarometru Litwa znajduje się w pierwszej trójce krajów, które konsumują

najwięcej podgrzewanego tytoniu.

Konsumpcja e-papierosów i tytoniu podgrzewanego rośnie najbardziej w młodszej grupie wiekowej. Codziennie papierosów elektronicznych używa 12 procent respondentów w grupie wiekowej 18-29 lat i 10 proc. uczącej się młodzieży. Wśród respondentów w wieku 50-74 lata jedynie 2 procent ankietowanych kiedykolwiek próbowało e-papierosów.

Wśród 15-letnich uczniów na Litwie 59 procent używało papierosów elektronicznych. To prawie dwukrotnie więcej niż w innych krajach.

Na podst. ELTA

Profilaktyczne badanie piersi dla mieszkanki rejonu wileńskiego

Październik uznawany jest na całym świecie za miesiąc walki z rakiem piersi, którego celem jest szerzenie wiedzy na temat profilaktyki, diagnostyki i możliwości leczenia jednej z najczęstszych chorób onkologicznych u kobiet.

We wrześniu, październiku i listopadzie w rejonie wileńskim będzie realizowana inicjatywa mająca na celu zachęcenie kobiet do robienia badań profilaktycznych w kierunku raka piersi.

Mieszkanke rejonu wileńskiego w wieku 50-69 lat mogą w swoich ambulatoriach zarejestrować się na badania mammograficzne, które będą wykonywane w Narodowym Instytucie Onkologii, a Centrum Usług Społecznych

Rejonu Wileńskiego zorganizuje podwiezienie kobiet na badania i z powrotem.

„Rak piersi jest jednym z najczęstszych nowotworów u kobiet, zarówno na Litwie, jak i na świecie. Co roku zapada na tę chorobę około 1500 kobiet w kraju. Żadna z nas nie jest odporna na tę podstępna choro-

bę. Jednak każda powinna pamiętać, że wczesne rozpoznanie może uratować życie i zapewnić skuteczne leczenie, dlatego bardzo ważne jest, aby nawet w przypadku nie odczuwania żadnych objawów choroby regularnie poddawać się badaniom kontrolnym i w porę zgłaszać się do specjalistów. Zachęcam was do poświęcenia czasu dla swojego zdrowia, skorzystania z możliwości zbadania się pod kątem raka piersi i podzielenia się tą wiadomością z bliskimi” – namawia wicemerk rejonu wileńskiego Edyta Tamošiūnaitė.

Jeżeli inicjatywa spotka się z wielkim zainteresowaniem, będzie kontynuowana i zostanie ogłoszona dodatkowa lista terminów i miejsc.

Na podst. vrsa.lt

Już można zaszczepić się przeciw grypie i Covid-19

Ministerstwo Ochrony Zdrowia przypomina przed nadejściem chłódów, że każdy musi zadbać o swoją odporność, a najlepszą ochroną przed najczęstszymi chorobami zakaźnymi – grypą i infekcją koronawirusową – jest szczepienie. Szczepienie przeciw grypie i Covid-19 jest szczególnie zalecane osobom z grup ryzyka, dla których obie szczepionki są bezpłatne.

W tym sezonie 2024-2025 mieszkańcy mogą zaszczepić się szczepionkami przeciw grypie i Covid-19, które zostały zaktualizowane z uwzględnieniem krążących szczepów wirusów. Za środki państwowe zakupiono szczepionkę przeciw grypie Influvac Tetra i szczepionkę przeciwko Covid-19 Comirnaty. Podawana jest jedna dawka zaktualizowanej szczepionki na ten sezon. Szczepionkę przeciw Covid-19 podaje się po upływie 6 miesięcy po chorobie/szczepieniu. Pierwotne szczepienie nie jest uwzględniane – nie ma znaczenia, czy/ile dawek dana osoba wcześniej otrzymała.

Ministerstwo zdrowia przypomina, że przeciw Covid-19 można zaszczepić się w dowolnej placówce medycznej, niekoniecznie tam, gdzie dana osoba jest zarejestrowana.

Chcącym zaszczepić się obiema szczepionkami, zaleca się kontakt z placówką medyczną, w której dana osoba jest zarejestrowana. Szczepionki przeciw grypie dla osób z grup ryzyka są refundowane ze środków państwowych w placówce medycznej, w której dana osoba jest zarejestrowana. Szczepionkę przeciw grypie można przyjąć na własny koszt w dowolnej placówce medycznej lub aptece.

Na podst. sam.lrv.lt

W Wilnie odbywają się nocne ćwiczenia wojskowe

W tym tygodniu (23-27 września) w Wilnie i Kłajpedzie odbywają się ćwiczenia armii litewskiej – poinformowało wojsko.

W stolicy żołnierze trenują od poniedziałku do czwartku w dzielnicach Bołtupie, Fabianiszki i Żyrmuny. Ćwiczenia odbywają się po zapadnięciu zmroku. Na zamkniętych terytoriach jest używana imitacja amunicji.

We wtorek Centrum Koordynacji Ratownictwa Morskiego Marynarki Wojennej organizowało ćwiczenia „Audros šeimininkas 2024”. W ich trakcie koordynowana i przeprowadzana była masowa ewakuacja załogi i pasażerów statku ratowniczego „Šakiai”.

Zgodnie ze scenariuszem ćwiczeń, ze statku ewakuowanych zostało ponad 120 osób. W akcję ratowniczą zaangażowano organizacje rządowe i pozarządowe.

Według zapowiedzi armii w Kłajpedzie będzie widoczna duża aktywność sił wojskowych i cywilnych, przyleci helikopter Wojskowych Sił Powietrznych.

Na podst. kariuomene.lt

62 procent mieszkańców na Litwie Ukraińców ma pracę

70 procent wszystkich Ukraińców mieszkających na Litwie jest aktywnych na rynku pracy – pracuje na podstawie umowy o pracę, prowadzi indywidualną działalność lub jest pracownikami zatrudnionymi na czas określony. Z uchodźców wojennych pracę znalazło 62 procent osób.

W raporcie stwierdzono, że zatrudnienie uchodźców z Ukrainy w porównaniu do innych krajów jest na Litwie wyższe z kilku powodów. Wymieniono m.in. możliwość porozumiewania się po rosyjsku, ponadto ośrodki rejestracyjne, największym napływem uchodźców wojennych z Ukrainy, zapewniały kompleksowe, zintegrowane usługi, od rejestracji po przedszkola, rodziny, które przyjęły uchodźców pod swój dach udzielały pomocy w kwestiach prawnych itp.

Według Ministerstwa Ubezpieczeń Społecznych i Pracy rośnie także udział podatków płaconych przez Ukraińców. W 2022 roku Ukraińcy wpłacili do budżetu państwa 45 mln euro, w 2023 roku - 95 milionów, a w ciągu 7 miesięcy tego roku – 65,2 mln euro, czyli o 13 mln euro lub 25 procent więcej niż w tym samym okresie ubiegłego roku.

Z kolei Państwowa Inspekcja Skarbowa informuje, że w 2022 roku swoje dochody zadeklarowało prawie 2 tysiące Ukraińców, a w 2023 r. liczba ta sięga już ponad 3 tys. – 3253. Najbardziej popularne obszary samozatrudnienia to transport, usługi bytowe, działalność kurierska.

Na podst. ELTA

NOWINY znad Solczy

Mer rejonu solecznickiego Zdzisław Palewicz 10 września spotkał się z personelem Centrum Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Solecznikach by przedstawić nową kierowniczkę placówki.

– Wieloletnia, bardzo dobra, uczciwa dyrektorka Laimutė Śliżewska dobrowolnie ustępuje ze stanowiska. Przychodzi nowa dyrektorka, która wygrała konkurs, Liana Rybak. Pani Laimutė! Poświęciła Pani wiele lat na rzecz rejonu i dobra jego mieszkańców, wraz ze swoim zespołem zrobiła Pani wiele w trosce o zdrowie ludzi. Udało się zebrać kolektyw, utrzymać ciepłą atmosferę w pracy. Dziś składam Pani serdeczne podziękowania i życzę zdrowia – powiedział mer Zdzisław Palewicz, dziękując Laimutė Śliżewskiej za jej wieloletnią pracę. Oczekuje się, że będzie ona

kontynuowała pracę w dziedzinie medycyny.

Laimutė Śliżewska w 1978 r. ukończyła Instytut Medyczny w Kownie, odbyła rezydenturę w ówczesnym Szpitalu Czerwonego Krzyża, a następnie przyjechała do Solecznik. Początkowo pracowała jako lekarz rodzinny, a od 1983 roku zaczęła kierować przychodnią.

Zwracając się wczoraj do pracowników placówki, podziękowała im za wsparcie i wieloletnią pracę. – Pracowaliśmy wspólnie przez tyle lat. Zawsze czułam z waszej strony wsparcie i pomoc, wiedziałam, że mogę na was polegać. Życzę, aby nasze Centrum Podstawowej Opieki Zdrowotnej nadal pomyślnie działało pod kierownictwem nowej dyrektorki – powiedziała wieloletnia dyrektorka Śliżewska.

Przedstawiając personelowi nową dyrektorkę, mer Palewicz

Nowa dyrektorka przychodni w Solecznikach rozpoczęła pracę

podkreślił, że ma ona jasną wizję rozwoju placówki i wiele planów. – Wspólnie z Państwem i nową kierowniczką będziemy wszyscy starali się zrobić wiele dla dobra tej placówki i jej pacjentów – mówił Palewicz. Dodał, że pomimo trudności związanych z niekończącą się reformą w systemie opieki zdro-

wotnej należy dążyć do wysokiego poziomu placówek medycznych w rejonie solecznickim. Podkreślił także znaczenie i konieczność ścisłej współpracy pomiędzy placówkami medycznymi w rejonie solecznickim w celu stworzenia silnego systemu ochrony zdrowia w rejonie solecznickim.

Nowoczesna i stale rozwijająca się solecznicka przychodnia, dążąca do świadczenia najwyższej jakości usług opieki zdrowotnej – to cel nowej dyrektorki Liany Rybak. Postawiła przez sobą ambitne zadania, aby sprostać nie tylko potrzebom pacjentów, ale także sprostać oczekiwaniom pracowników, zapewnić sprawne zarządzanie i rozwój świadczonych usług.

– Powinniśmy odpowiedzieć na potrzeby każdego pacjenta: zarówno młodego, który chce się zarejestrować z domu, jak i tego starszego, którym trzeba się zająć. Moją wielką ambicją jest zwiększenie liczby pacjentów, aby zobaczyli, że mamy dobry sprzęt, jesteśmy otwarci i wykwalifikowani i chcemy im pomagać – mówiła Liana Rybak. A zwracając się do pracowników powiedziała: Dla mnie ważne jest, aby Wam tutaj dobrze się pracowało, abyście nie musieli szukać lepiej płatnej pracy w innej placówce, żebyście mieli ją tutaj, a placówka zarabiała na świadczeniu większej liczby usług i realizacji różnych projektów. Wspólnie będziemy dążyć do rozwoju”. Podkreśliła, że to dla niej zaszczyt, że przejmuje kierownictwo nad przychodnią od Laimutė Śliżewskiej, od doświadczonego kierownika, od lekarza z dużej litery.

Liana Rybak – magister ekonomii i magister zarządzania publicznego z ponad 20-letnim doświadczeniem na stanowisku kierowniczym. W administracji samorządu rejonu solecznickiego kierowała Wydziałem Budżetu i Finansów, a później Wydziałem Gospodarki i Inwestycji. Od 2007 roku kierowała solecznickim oddziałem urzędu pracy w Solecznikach.

Nowe miejsce aktywności w Turgielach – już działa siłownia plenerowa

W celu poprawy zdrowia mieszkańców i promowania aktywnego spędzania czasu Centrum Wspólnoty w Turgielach postanowił zrealizować dawno zaplanowany projekt – urządzenie ogólnie dostępnej siłowni plenerowej.

W lutym tego roku wspólnie złożyła wniosek do Narodowej Agencji Płatniczej przy Ministerstwie Rolnictwa o przyznanie wsparcia na urządzenie siłowni plenerowej.

Zwieńczeniem wysiłku było przyznanie środków według programu wsparcia działań lokalnych wspólnot wiejskich na rok 2024.

Do realizacji tego projektu włączył się także Samorząd Rejonu Solecznickiego, dążąc do rozwoju infrastruktury rekreacyjnej na terenie rejonu solecznickiego.

W ciągu kilku miesięcy wybrano sprzęt dostosowany do potrzeb osób w różnym wieku i o różnym poziomie sprawności fizycznej.

Urządzona siłownia plenerowa stała się doskonałym miejscem zarówno dla osób uprawiających sport, jak i tych, którzy po prostu chcą spędzić czas na świeżym powietrzu. Dzieci, seniorzy i dorośli spędzają wspólnie czas, uprawiając sport i spotykając się towarzysko. Inicjatywa ta nie tylko poprawiła lokalną infrastrukturę, ale jest też dowodem na to, że członkowie społeczności dzięki współpracy mogą wiele zmienić. Zainspirowało ich to do podjęcia nowych projektów, które jeszcze bardziej zjednoczą i wzmocnią ducha wspólnoty lokalnej ludności.

„Trzymajmy się swoich tradycji”. Słoneczne i bogate dożynki w Kabiszkach

(Dokończenie ze str. 1)
na Litwie i własnym witam. Bo wszystko, co robimy, robimy w imię Boże, i tę imprezę również” – witając licznie zebranych mieszkańców i gości powiedział Walde-

na których wyrosły już dwa pokolenia młodych mieszkańców Ziemi Wileńskiej, którzy te tradycje przejęli. „Tak więc mamy komu przekazać nasze tradycje. Cieszymy się, że dziś jest sporo

żony w przygotowanie pięknych zagród dożynkowych, a było ich aż 13. Ozdobione owocowo-warzywno-kwiatowymi dekoracjami stoiska przygotowały koła ZPL w Duksztach, Mejszagole, Kor-

zrzeszona w zespołach „Halas” i „Jutrzenka”. Swoje znane przeboje, w tym najnowszy „Do widzenia lato”, zagrał zespół estradowy „Wiza” z Podbrzezia. A poprowadził imprezę i sywał dowcipami

dziękowania skierował do rolników, bo jak podkreślił, dożynki to przede wszystkim ich święto, „którzy pracują na naszej Ziemi Wileńskiej”. Podziękował też dla wszystkich przybyłych, podkreślając znaczenie wspólnoty i zgody, bo „tylko wtedy u nas będzie wszystko dobrze, tylko w jedności jest siła”.

O poczuciu wspólnoty, jedności mówił też przewodniczący frakcji AWPL-ZChR w rejonie wileńskim Waldemar Urban, który przywitał wszystkich w imieniu frakcji. „Dożynki to nie tylko podziękowanie dla was wszystkich i rolników za chleb i codzienny trud, ale to także dobra zabawa, kiedy możemy spotkać się, pobyć razem, poobcować, wspólnie cieszyć się, ponieważ we wspólnocie, w jedności jest siła, polska siła” – zaznaczył Urban.

Podziękowanie rolnikom

Dożynki były okazją do uhonorowania zasłużonych rolników z gmin: Niemenczyn, Bezdany, Sużany, Podbrzezie, Mejszagola i Dukszy, dziękując im za codzienny trud na roli i tegoroczne plony. „A teraz najważniejszy akcent tego święta. Chcemy nagrodzić naszych rolników, bo dożynki to ich święto” – powiedziała Wanda Krawczonok, wicepreze-

mar Tomaszewski, prezes Związku Polaków na Litwie, poseł do Parlamentu Europejskiego. Bo jak podkreślił, organizowane na Wileńszczyźnie dożynki to dziękczynienie Bogu i rolnikom za tegoroczne plony, to święto naszych tradycji i kultury etnicznej, jak też gościnność i poczęstunek, a istotnym elementem organizowanych przez ZPL imprez dożynkowych jest również polskość.

„Bo wiadomo dożynki są różne. Niedawno odbyły się huczne dożynki rejonu solecznickiego w Solecznikach i rejonu wileńskiego w Skojdziszkach. Były na nich wszystkie elementy, ale na dożynkach, które organizuje ZPL, jest nasz element polski. Bo kto jak nie my zachowamy i przekazemy dla przyszłych pokoleń tradycje polskości, naszej mowy i wiary” – zaznaczył prezes ZPL. Dodał, że ZPL już od kilkadziesiąt lat organizuje imprezy dożynkowe,

ludzi młodych i dzieci. Będziemy jako ZPL działali, żeby naszą polskość, wiarę i tradycje przekazać przyszłym pokoleniom, naszym dzieciom i wnukom” – powiedział Waldemar Tomaszewski.

Podziękował też organizato-

rom dzisiejszego święta w Kabiszkach za trud i wysiłek wło-

niu, Bezdanych, Niemenczynie, Kabiszkach, Rudowsiach, Jęczmieniszkach, Werusowie, Skirlanach, Sużanach, Podbrzeziu, Wesolówce. Na stołach nie zabrakło też lokalnych przysmaków i różnych laskoci.

I kindziuki, i pyszne ciasta

„Tu i jabłka, tu i sery / Owocowe są desery / I kindziuki, pyszne ciasta / Wszystko wiejskie, a nie z miasta...”. To fragment wiersza o dożynkach, autorstwa Władysławy Kursewicz, z domu Orszewskiej, a odczytała go dziś na święcie w Kabiszkach Stefania Tomaszun z zespołu „Czerwone Maki”. Ten zespół z rejonu szyrwinckiego, świętujący w tym roku 35-lecie działalności, zaśpiewał dla zebranych wiele pięknych polskich piosenek.

Na scenie wystąpiła też zdolna młodzież z rejonu wileńskiego,

Nasza piękna polskość

Witając wszystkich zebranych Rita Tamašunienė, posłanka na Sejm RL podkreśliła, że na Wileńszczyźnie jest piękna tradycja – dużo pracować, a po pracy wspól-

nie z sąsiadami czy przyjaciółmi wesoło odpocząć. I właśnie dzisiaj w gościnnych Kabiszkach jest ku temu okazja. „Dzisiaj spotykamy się, dzielimy się życzliwością, serdecznością, pytamy nawzajem: „Jak się masz, sąsiedzie?”. Dzisiaj prezentujemy wszystko, co mamy najlepsze, czy to w Mejszagole, czy to w Skirlanach” – mówiła Rita Tamašunienė. A życząc dla zebranych miłej zabawy powiedziała: „Bądźmy razem, trzymajmy się swoich tradycji. Dużo młodzieży jest wśród nas, zatańczą i zaśpiewają polskie piosenki. A to wszystko razem to nasza piękna polskość”.

„Tylu ludzi, tyle pięknych straganów!” – nie krył zachwytu poseł na Sejm RL Czesław Olszewski. Szczególne słowa po-

ska Oddziału Wileńskiego ZPL. Wyróżnieni rolnicy zostali zaproszeni na scenę. Wręczono im dyplomy dziękczynne, podpisane przez prezesa ZPL Waldemara Tomaszewskiego, i prezenty. Prezes ZPL odwiedził też każdą zagrodę dożynkową, dziękując gospodyniom i gospodarzom, oraz wręczył im dyplomy i upominki.

W Kabiszkach panował dziś prawdziwie dożynkowy klimat i dziękczynny nastrój. Pogoda dopisała i frekwencja też. Było wesoło, kolorowo i smakowicie. A już następnego dnia Trocki Oddział Rejonowy Związku Polaków na Litwie zaprasza na tradycyjną imprezę dożynkową „PLON 2024”, która odbyła się w Rudziszkach.

Fot. Wiktor Jusiel

Brak reakcji instytucji na skargi mieszkańców Skojdziszek. Posłowie apelują o przeprowadzenie kontroli parlamentarnej

Posłowie na Sejm Akcji Wyborczej Polaków na Litwie-Związku Chrześcijańskich Rodzin złożyli na ręce przewodniczącej sejmowego Komitetu Ochrony Środowiska wniosek w sprawie kontroli parlamentarnej w instytucjach kontroli państwowej.

23 września posłowie na Sejm Rita Tamašunienė i Czesław Olszewski zaapelowali do przewodniczącej i wszystkich członków Komitetu Ochrony Środowiska w Sejmie RL o przeprowadzenie kontroli parlamentarnej w organach kontrolujących w związku z brakiem reakcji tych instytucji na skargi mieszkańców Skojdziszek w rejonie wileńskim na szkodliwą dla środowiska i zdrowia publicznego działalność spółek

„EKO perdirbimas” i UAB „Retoplast”.

Odczuwalny na terenie całej

miejsowości smród oraz hałas donoszący się z terenu obu podmiotów gospodarczych już od dłuższego czasu uprzykrzają życie mieszkańcom.

W tej sprawie posłowie wysłali pisma do podlegającego Ministerstwu Ochrony Zdrowia Narodowego Centrum Zdrowia Publicznego, Departamentu Ochrony Środowiska i Agencji Ochrony Środowiska, lecz, jak zaznacza Rita Tamašunienė - nie doczekali się żadnej reakcji wymienionych instytucji, w gestii których leży nie tylko dbanie o zdrowie publiczne i ochronę środowiska naturalnego, ale też ich kontrola.

W odpowiedzi na brak reakcji posłowie złożyli wniosek do sejmowego Komitetu Ochrony Środowiska Sejmu o niezwłoczne zwołanie posiedzenia i przeprowadzenie kontroli parlamentarnej w instytucjach kontrolujących.

Posłowie proszą także o rozważenie możliwości zainicjowania projektów ustaw i stosownych noweli, zwiększających wymagania dla przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą, zanieczyszczającą środowisko w pobliżu budynków mieszkalnych, przeciwdziałających zanieczyszczeniom środowiska i zapewniających ochronę mieszkańców.

Czterodniowy tydzień pracy na Litwie. Można prosić o to pracodawcę już dziś!

Ministerstwo Opieki Społecznej i Pracy informuje, że na Litwie już teraz są możliwości wprowadzenia krótszego tygodnia pracy bez zmian w Kodeksie pracy. Należy jednak zwrócić uwagę zarówno na możliwości, jak i potencjalne wyzwania.

Zgodnie z obowiązującym Kodeksem pracy: istnieje możliwość uzgodnienia krótszego czasu pracy lub innego rozkładu czasu pracy; pracownicy i pracodawcy mogą negocjować in-

dywidualny rozkład czasu pracy, np. 4 dni po 10 godzin; w sektorze publicznym 32-godzinny tydzień pracy przysługuje rodzicom wychowującym dzieci w wieku do 3 lat; w niektórych zawodach (np. nauczyciele, pracownicy służby zdrowia) tydzień pracy jest już krótszy.

Pracownik powinien omówić z pracodawcą elastyczny harmonogram czasu pracy. Ocenic, czy krótszy tydzień odpowiada potrzebom i możliwościom finansowym.

Pracodawcom należy rozważyć projekt pilotażowy, angażować pracowników w podejmowanie decyzji i regularnie oceniać wyniki.

Jak podkreśla resort pracy, krótszy tydzień pracy może przynieść korzyści zarówno pracownikom, jak i pracodawcom, ale ważne jest, aby dokładnie ocenić wszystkie aspekty i znaleźć właściwą równowagę między produktywnością a dobrostanem pracowników.

Na podst. socmin.lrv.lt

Mindaugas Sinkevičius bez posady mera i usunięty z listy kandydatów do Sejmu

Główna Komisja Wyborcza (VRK) podjęła w piątek, 20 września, decyzję o wygaszeniu mandatu mera Janowa (lit. Jonava), Mindaugasa Sinkevičiusa. Ponadto VRK skreśliła polityka z listy kandydatów do Sejmu. Stało się to po tym, jak Litewski Sąd Apelacyjny podtrzymał decyzję niższej instancji i zakazał Sinkevičiusowi zajmowania stanowisk w instytucjach państwowych przez trzy lata.

Sinkevičius będzie mógł w ciągu trzech dni odwołać się od decyzji VRK.

Po wygaszeniu mandatu mera Janowa Mindaugasa Sinkevičiusa w tym samorządzie zostaną przeprowadzone przedterminowe wybory nowego mera.

Przypominamy, że w końcu maja tego roku Sąd Rejonowy w Kownie ogłosił, że mer Janowa Mindaugas Sinkevičius został skazany za nadużycia, trwonienie mienia i fałszowanie dokumentów.

Za te przestępstwa socjaldemokrata został ukarany grzywną w wysokości 12 500 euro. Otrzymał także 3-letni zakaz być

wybierany i powoływany na stanowiska wybierane lub mianowane przez instytucje samorządowe lub państwowe. Sinkevičius nie przyznał się do winy.

Sąd ustalił, że w kadencji 2019-2023 fałszując dokumenty, Sinkevičius wykorzystał środki przeznaczone na działalność radnego do celów osobistych i wyrządził samorządowi Janowa szkody na prawie półtora tysiąca euro. Sinkevičius ze środków samorządu opłacał rachunki za telefon żony, pokrył koszty telewizji internetowej „Telija Play”

oraz kupił telewizor marki „Samsung”.

Sędzia stwierdziła, że w wyniku działań Sinkevičiusa administracja samorządu miasta Janowa

oraz państwo poniosły ogromne straty niematerialne, gdyż zostało podważone zaufanie i autorytet instytucji w społeczeństwie.

Fot. It.wikipedia.org

Rada Trójstronna na razie nie ma wspólnego stanowiska w sprawie zmiany formuły MMA

Partnerzy społeczni w Radzie Trójstronnej nie mają na razie wspólnego stanowiska w sprawie zmiany formuły minimalnego miesięcznego wynagrodzenia (MMA) uwzględniając siłę nabywczą, wzrost płac i kryteria wydajności. Przedstawiciele pracowników, pracodawców i instytucji zaangażowanych w dyskusję zgodzili się, że kwestia ta będzie musiała zostać ponownie rozpatrzona po szerszej debacie.

„Trzymamy się formuły i

używamy jej jako wartości referencyjnej, jako wskaźnika do określenia adekwatności MMA”, powiedziała Viktorija Trachimovič, doradca Ministerstwa Opieki Społecznej i Pracy (SADM), podczas posiedzenia Rady Trójstronnej.

Nowa formuła, która wdraża dyrektywę Unii Europejskiej (UE), powinna zostać zatwierdzona przez Sejm, jeśli przyjmie on poprawki do kodeksu pracy, które są obecnie przedmiotem dyskusji.

Jednak, jak uzgodniono na

spotkaniu, obecna formuła jest już częściowo zgodna z dyrektywą wspólnotową, więc partnerzy nie są „pod presją czasu”, aby zmienić ją „tu i teraz”.

Andrius Romanovskis, prezes Litewskiej Konfederacji Biznesu (LVK), również wezwał do utrzymania obecnej formuły.

„Moją propozycją jest utrzymanie formuły, (...) widzimy z praktyki, że jest ona orientacyjna, może być orientacyjna dla dalszych dyskusji, ponieważ strony nadal kształtują swoje stanowiska

na jej podstawie”, argumentował.

Pod koniec sierpnia rząd zatwierdził propozycję SADM, zgodnie z którą w przyszłym roku MMA wyniesie 1038 euro, a minimalna stawka godzinowa 6,35 euro.

Rada Trójstronna zgodziła się na wzrost MMA, ale nie przyjęła jednej decyzji w sprawie wysokości MMA na 2025 r., ponieważ przedstawiono różne opinie w tej kwestii: przedstawiciele pracowników zaproponowali podniesienie MMA zgodnie z uzgodnionym wzorem, tj. o 15 proc. lub do 1

070 eur., podczas gdy przedstawiciele pracodawców zgodzili się z propozycją Banku Litwy, aby stopniowo zwiększać MMA o 10 proc. lub do 1 016 eur. od 2025 r.

MMA jest zatwierdzane przez rząd na podstawie rekomendacji Rady Trójstronnej, z uwzględnieniem wskaźników i trendów rozwoju gospodarczego kraju.

W 2024 r. stawka MMA wzrosła do 924 euro przed opodatkowaniem, a kwota wolna od podatku dochodowego od osób fizycznych do 747 euro.

W stolicy

W Wilnie nie sprawdziły się ściany na legalne murale – skala wandalizmu nie zmalała

W Wilnie wyznaczone wcześniej ściany na legalne murale nie sprawdziły się – liczba specejących miasto malunków w mieście nie zmniejszyła się. Ponadto mieszkańcy i przedsiębiorcy nieustannie zgłaszali skargi.

Po tym, jak w stolicy przed miesiącem ruszyło szeroko zakrojone oczyszczanie miejskich murów z „graffiti”, postanowiono zrezygnować ze specjalnych ścian do ich malowania. Rozwiązywanie problemów nielegalnych „malunków” przez długi czas było niekonsekwentne – odtąd ma być wyraźne rozgraniczenie między wandalizmem a sztuką uliczną. Dzieła sztuki na ścianach w dalszym ciągu będą promowane i tworzone – miasto inwestuje w to od wielu już lat.

Legalne ściany wydają się zacierać granice między sztuką a wandalizmem. Fakt, że wiele osób utożsamia „graffiti” z profesjonalnym malowaniem murali, tylko to

potwierdza. Wielu młodych ludzi początkowo korzysta z legalnych ścian, następnie jednak wychodzi na ulice, by malować ściany nielegalnie.

Mieszkańcy i przedsiębiorcy regularnie skarżyli się do Samorządu m. Wilna na legalne ściany do graffiti. Niektóre z tych legalnych ścian znajdowały się w przejściach podziemnych, unosił się tam nieprzyjemny zapach farby w aerozolu, co zdaniem mieszkańców mogło być szkodliwe dla

ich zdrowia. Oprócz tego, firmy inwestujące w infrastrukturę publiczną nie chcą legalnych ścian w pobliżu przejść podziemnych, wejść do centrów handlowych i innych tego typu miejsc.

Różne badania międzynarodowe dowodzą, że w miejscach pokrytych malunkami spada wartość nieruchomości. Mieszkańcy twierdzą też, że nie czują się bezpiecznie w takich miejscach. Według teorii „rozbitych okien” opracowanej przez kryminologa George’a L. Kellinga i politologa Jamesa Q. Wilsona, widoczne oznaki nieporządku i niewłaściwego zachowania w otoczeniu zachęcają do kontynuowania takich zachowań, co może prowadzić do poważnych przestępstw.

Kraje skandynawskie mają już zerową tolerancję dla graffiti. Polityka taka opiera się na czterech aspektach: usuwaniu bazgrołów, regulacjach prawnych, zakazach i edukacji.

W Grzegorzewie odnowiona zostanie przestrzeń publiczna nad brzegiem Waki

Brzegi Waki z jej unikalnym i bogatym krajobrazem są ulubionym miejscem mieszkańców Grzegorzewa. Obecnie jednak nie nadaje się do wypoczynku. Samorząd m. Wilna przygotowuje się do uporządkowania tej przestrzeni. Mieszkańcy zapraszani są do zapoznania się z ponownie podawanymi do wiadomości publicznej propozycjami projektowymi.

Spotkanie z mieszkańcami ws. uporządkowania tej przestrzeni odbędzie się zdalnie 8 października. Początek – o godz. 18.00.

Propozycje projektowe są ponownie podawane do wiadomości publicznej, ponieważ projekt został zmieniony: zaplanowano dodatkowe połączenie dla pieszych z istniejącego ronda przy ul. Afindevičiū, na nowo zaprojektowano place zabaw dla dzieci i boiska sportowe, zmienia się też lokalizacja parkingu.

Po uwzględnieniu uwag mieszkańców i zatwierdzeniu przez specjalistów propozycji projektowych sporządzany będzie projekt techniczny przestrzeni publicznej. Po uzyskaniu pozwolenia na budowę rozpoczną się przygotowania do prac remontowych. Prace nad uporządkowaniem tego terenu mają się rozpocząć w 2026 roku.

Teren ten otaczają obecnie bloki mieszkalne, gimnazjum, szkoła podstawowa i kilka garaży.

Wyróżnia się on wyjątkowym i bogatym krajobrazem – płynie

tu wartka malownicza Waka. Dostęp do rzeki jest nieco utrudniony, niewiele jest też miejsc, w których można usiąść i cieszyć się nią. Dużą część przestrzeni zajmuje spora łąka – świetne miejsce na spacer, zabawę czy opalanie.

W przestrzeni publicznej mają powstać nowe obiekty sportowe, place zabaw, tereny rekreacyjne, uporządkowane zostaną ścieżki do spacerów.

Plac zabaw i plenerowa siłownia na plaży są zużyte, zostaną więc zdemontowane i zastąpione lepszej jakości i bardziej innowacyjnym sprzętem. Sprzęt na boisku sportowym zostanie dostosowany do różnych treningów, stanie też siłownia plenerowa dla seniorów. Boisko do gry w siatkówkę zostanie przeniesione w bardziej dogodnym miejscu i ogrodzone siatką. W pobliżu strefy sportowej ustawiony zostanie stół do gry w ping-ponga. Strefy sportowe zostaną częściowo obsadzone zielenią, tworząc cień dla sportowców.

W centralnej części zaplanowano drewnianą scenę z trzema rzędami ławek wokół niej. Znajdzie się tam miejsce na lekcje na świeżym powietrzu, zajęcia sportowe, wydarzenia lokalne czy po prostu spokojny relaks na ławce i obserwowanie roślinności nad rzeką. Pomiędzy sceną a plażą – w cieniu drzew – urządzona zostanie strefa do grillowania, ustawione zostaną też stoły do gry w szachy.

Kolejna wyjątkowa część tego

terytorium – ogrody mieszkańców. Ogrody te są doskonałym przykładem urban farming, czyli rolnictwa miejskiego i są żywym dowodem na to, że mieszkając w mieście można uprawiać sobie produkty żywnościowe. Na terenie tym bardzo aktywnie uprawia się ogrodnictwo. Właśnie dlatego w projektowanej przestrzeni zarezerwowano miejsca dla ogrodów mieszkańców.

Na życzenie mieszkańców zaprojektowano ogrodzony plac treningowy do pracy z psami wyposażony w minimalne elementy ułatwiające tresurę. Przed tym placem natomiast zaplanowano automatyczną toaletę oraz miejsce na źródło wody z możliwością napełnienia również psa.

Na terenie tym rośnie 190 drzew różnych gatunków, w tym olchy i klony. Południowa jej część, bliżej plaży jest bardziej otwarta i intensywniej użytkowana. Na terytorium tym mają zostać posadzone 54 drzewa, około 2 000 krzewów, powstanie też ponad 700 m² kwitnącej łąki.

Najbliżej rzeki mają zostać zasadzone wierzby białe, które zapewnią cień na otwartych przestrzeniach. Zostanie posadzony też jarzab mączny, który przyciąga ptaki i owady, a jesienią kolor jego jagód i liści sprawi, że będzie pięknym akcentem tego terenu. W celu sformowania masywu krzaków posadzona zostanie wierzba purpurowa, tawuła szara, wierzba rokita.

W parku Gerovės w Nowej Wilejce ze starych materiałów budowlanych powstały unikalne instalacje plenerowe

W parku Gerovės w Nowej Wilejce 13 września studenci Katedry Projektowania Akademii Sztuk Pięknych w Wilnie zaprezentowali efekty dwutygodniowych warsztatów – instalacje plenerowe wykonane ze starych materiałów budowlanych składowanych w przedsiębiorstwie samorządowym „Grinda”.

Studenci tworzyli instalacje z uwzględnieniem specyfiki parku i potrzeb odwiedzających to miejsce mieszkańców. Warsztaty, które odbyły się we współpracy Akademii Sztuk Pięknych w Wilnie i Samorządu Miasta Wilna, poprowadził architekt urbanista Slavis Poczebutas. Pracę studentów nadzorowali również wykładowcy Katedry Projektowania Akademii Sztuk Pięknych w Wilnie doc. Rokas Kilčiauskas i Audrius Dimavičius. Warsztaty dotyczyły tematów transformacji i zmiany, a prace zostały stworzone z wykorzystaniem zasad projektowania cyklicznego.

Projektowanie cykliczne to podejście do tworzenia produktów, które kładzie nacisk na zrównoważony rozwój i ma na celu zmniejszenie ilości odpadów. Poprzez ponowne wykorzystanie zbędnych materiałów lub dostosowanie starych przedmiotów do nowych potrzeb zmniejszany jest negatywny wpływ na środowisko. W przypadku instalacji plenerowych w parku Gerovės uczestnicy warsztatów wykorzystali nieużywane materiały budowlane i elementy miejskie, przywiezione z magazynu spółki „Grinda”. Używane granitowe stopnie schodów, zdemontowane metalowe ogrodzenia uliczne, betonowe elementy murów oporowych i inne używane niegdyś w mieście materiały.

Pałac Kirdejów odradza się: mieszkańcy zapraszani są do zapoznania się z planami rekonstrukcji

Mieszczące się w centrum Wilna, nieopodal Ogrodu Bernardyńskiego nieużywane budynki – XVII-wieczny pałac Kirdejów – zostaną odnowione. Swoją siedzibę będzie tu miało Muzeum Wilna. Autorzy pomysłu uporządkowania i zaadaptowania zespołu pałacowego zapraszają mieszkańców do zapoznania się z propozycjami projektu, które zostaną zaprezentowane 1 października o godz. 17.00 przy ul. Stikliū 4.

Otwarty konkurs architektoniczny na projekt uporządkowania i zaadaptowania pod Muzeum Miasta Wilna zespołu pałacu Kirdejów i jego otoczenia wygrała i projekt techniczny obecnie sporządza spółka „Dukart jot”.

Rekonstrukcja budynków zakłada zachowanie jak największej autentyczności, odkrycie i ukazanie różnych historycznych warstw budynków oraz przekształcenie otoczenia całego zespołu w atrakcyjną przestrzeń rekreacji i wiedzy.

Architekci proponują w głównym budynku zespołu pałacowego – na zachodniej i północnej elewacjach – odtworzenie dawnych otworów arkadowych, wyburzenie będącego obecnie w stanie awaryjnym murowanego ogrodzenia w północnej części zespołu i zastąpienie go ażurowym metalowym ogrodzeniem, przez które widoczny będzie wewnętrzny dziedziniec zespołu pałacowego.

„Dla nas jako dla firmy kształtującej oblicze Wilna ważna jest nie tylko budowa nowoczesnych budynków, ale też podjęcie się odpowiedzialności za zachowanie zabytków. Projekt ten jest okazją do odrodzenia dawnej architektury i dostosowania jej do potrzeb nowoczesnego społeczeństwa” – mówi dyrektorka nadzorującej projekt spółki „Vilniaus vystymo kompanija” Laura Joffė.

Budynki przy ul. Barboros Radvilaitės nr 4 i nr 6 to zimowa rezydencja możnowładców z początku XVII wieku, która później stała się częścią Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Wileńskiego.

„Tego typu pałaców magnatów w mało zmienionym otoczeniu w Wilnie więcej nie ma. Pod tym względem zespół ten jest wyjątkowy. Podczas sporządzania projektu staramy się więc odkryć i wyeksponować zróżnicowane warstwy historyczne i kulturowe” – mówi architekt ze spółki „Dukart jot” Jokūbas Jurgelis.

W 2004 r. Samorząd m. Wilna wynajął budynki przedsiębiorcom. W 2005 r. pałac został wpisany na listę obiektów chronionych przez państwo. Na listę tę wpisano również oficynę pałacową i wozownię. W tymże roku sporządzono projekt rekonstrukcji pałacu. W oparciu o niego powiększono m. in. piwnicę, wykonano inne prace, jednak ze względu na brak dokumentacji pozwolenie na budowę zostało cofnięte, a prace wstrzymano.

Progniza pogody na tydzień

Czwartek 26 września	Piątek 27 września	Sobota 28 września	Niedziela 29 września	Poniedziałek 30 września	Wtorek 1 października	Środa 2 października
19°C	18°C	17°C	16°C	16°C	16°C	18°C
13°C	16°C	13°C	10°C	6°C	5°C	11°C
Księżyc:		IX 24 	X 02 	X 11 	X 18 	
		OSTATNIA KWADRA	NÓW	1 KWADRA	PEŁNIA	

KALENDARZ CODZIENNY

Czwartek, 26 września

Europejski Dzień Języków

Słońce: wsch. – 7.12, zach. – 19.06
Długość dnia – 11 godz. 54 min.
Damiana, Julii, Justyny, Kosmy

Piątek, 27 września

Światowy Dzień Turystyki

Dzień Pracowników

Socjalnych Litwy

Dzień Podziemnego

Państwa Polskiego

Słońce: wsch. – 7.14, zach. – 19.04
Długość dnia – 11 godz. 50 min.
Adolfa, Euzebiusza, Wincentego

Sobota, 28 września

Dzień Giedymina – założyciela Wilna

Słońce: wsch. – 7.16, zach. – 19.01
Długość dnia – 11 godz. 45 min.
Fausta, Luby, Marka, Salomona,

Niedziela, 29 września

Świętych Archaniołów

Światowy Dzień Serca

Słońce: wsch. – 7.17, zach. – 18.58
Długość dnia – 11 godz. 41 min.
Gabriela, Michała i Rafała

Poniedziałek, 30 września

Międzynarodowy Dzień Tłumacza

Słońce: wsch. – 7.19, zach. – 18.56
Długość dnia – 11 godz. 36 min.
Felicji, Franciszka, Gabriela, Hieronima, Honoriusza, Rafała, Zofii

Wtorek, 1 października

Międzynarodowy Dzień Osób

Starszych

Słońce: wsch. – 7.21, zach. – 18.53
Długość dnia – 11 godz. 32 min.
Cecylii, Danuty, Igora, Zofii

Środa, 2 października

Świętych Aniołów Stróżów

Słońce: wsch. – 7.23, zach. – 18.51
Długość dnia – 11 godz. 28 min.
Aleksandry, Antoniego, Teofila

26 WRZEŚNIA

1923 – zmarł w Limie Alojzy Tezza, błogosławiony, włoski duchowny, współzałożyciel kamiliarek (Córka św. Kamila) (ur. 1841).
– urodził się Stanisław Zaczek, aktor (major Heyneckess z *Polskich dróg*, książę Józef Poniatowski z *Popiołów*) (zm. 1985).

27 WRZEŚNIA

1323 – zmarł Elzear z Sabran, święty, francuski zakonnik, członek trzeciego zakonu św. Franciszka (ur. 1285); mąż bl. Delfiny de Signe.
1998 – została uruchomiona wyszukiwarka Google.

28 WRZEŚNIA

1873 – urodził się Waclaw Berent, pisarz (*Ozimina, Żywe kamienie*), przedstawiciel realizmu w literaturze Młodej Polski (zm. 1940).

29 WRZEŚNIA

1943 – urodził się Lech Wałęsa, w 1980 współzałożyciel i pierwszy przewodniczący NSZZ „Solidarność”, prezydent Polski w l. 1990-1995, laureat Pokojowej Nagrody Nobla z 1983.
– marszałek Pietro Badoglio podpisał na pokładzie brytyjskiego pancernika HMS Nelson akt bezwarunkowej kapitulacji wojsk włoskich.

30 WRZEŚNIA

1273 – został powieszony przez Krzyżaków Herkus Monte (Mantas), wódz Prusów w czasie II powstania pruskiego (1260-1274) (ur. 1225).

1773 – zwolany przez Rosję, Prusy i Austrię w Warszawie Sejm Rozbiorowy ratyfikował traktaty zatwierdzające I rozbiór Polski.

1938 – został podpisany układ monachijski (Niemcy, Włochy, Wielka Brytania i Francja), zezwalający Niemcom na aneksję części Czechosłowacji. I X wojska niemieckie zajęły Kraj Sudecki.

1 PAŹDZIERNIKA

1943 – urodził się Jean-Jacques Annaud, francuski reżyser i scenarzysta (*Czarne i białe w kolorze* – Oscar, *Walka o ogień* – Cezar).

1953 – urodził się Michał Mackiewicz, dziennikarz i wydawca („Magazyn Wileński”), prezes ZPL w l. 2002-2021, poseł na Sejm RL (2008-2020).

2013 – zmarł Giuliano Gemma (czasami Montgomery Wood), włoski aktor (Nicolas z *Markizy Angieliki*, *Łucznik z Sherwood*) (ur. 1938).

2 PAŹDZIERNIKA

1523 – został wydany w Krakowie napisany po łacinie poemat Mikołaja Hussowczyka *Pieśń o zubrzu* z 11 wierszami dedykowanymi królowej Bonie Sforzy.

1938 – wojska polskie wkroczyły na czeskosłowackie Zaolzie (uprzedzając Niemców).

1998 – zmarł Jerzy Bińczycki, popularny aktor (Bogumil z *Nocy i dni*, *Znachor*) (ur. 1937).

Wl. P.

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

Już wiemy polskiego kandydata do Oscara

Komisja Oscarowa pod przewodnictwem Pawła Pawlikowskiego wyłoniła polskiego kandydata do Oscara w kategorii najlepszy pełnometrażowy film międzynarodowy. Zwycięzcą został film w reżyserii Damiana Kocura „Pod wulkanem”. Telewizja Polska jest koproducentem i dystrybutorem kinowym obrazu.

Podczas konferencji prasowej, która odbyła się w Centrum Prasowym PAP w Warszawie, ogłoszono, że polskim kandydatem do Oscara w kategorii najlepszy pełnometrażowy film międzynarodowy został „Pod wulkanem” Damiana Kocura.

Obraz opowiada o inteligentnej ukraińskiej rodzinie, która w trakcie wakacji na Teneryfie dowia-

duje się o inwazji Rosji na ich kraj.

„Filmowe wydarzenia oglądamy z perspektywy młodej dziewczyny. Sofia ma 16 lat i niewiele zmarnowała. Sytuacja, która ma miejsce, zmienia jej obecne postrzeganie rzeczywistości i znacząco wpływa na dynamikę relacji z innymi. Nierozwiązane konflikty zaczną wychodzić na wierzch, a strach odczuwany przez człon-

ków rodziny mieszać się z poczuciem winy. Na Teneryfie nie słychać strzałów ani odgłosu bomb, ale z każdej strony czuć narastający konflikt” – czytamy w opisie opublikowanym na stronie PISF.

„Pod wulkanem” zainauguruje 49. FPFF w Gdyni

Światowa premiera filmu odbyła się we wrześniu podczas festiwalu w Toronto. W przyszłym tygodniu „Pod wulkanem” zainauguruje 49. Festiwal Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni.

Autorami scenariusza są Damian Kocur i Marta Konarzewska. Za zdjęcia odpowiada Nikita Kuzmenko, a montażem zajął się Alan Zejer. W obsadzie znaleźli się Sofia Berezowska, Roman Lutskyi, Anastasiia Karpjenko i Fedir Pugachow.

Kto zdecydował o wyborze polskiego kandydata?

Wyboru kandydata dokonała Komisja Oscarowa w składzie: reżyser Paweł Pawlikowski (przewodniczący), scenografka Ewa Braun, operator Sławomir Idziak, aktorka Krystyna Janda, dyrektor Filmoteki Narodowej – Instytutu Audiowizualnego Tomasz Kolankiewicz, dyrektor festiwalu w Millennium Docs Against Gravity Artur Liebhart, pianista, kompozytor Marcin Masecki, dyrektorka Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej Karolina Rozwód, dziennikarka filmowa, dyrektorka artystyczna festiwalu Dwa Brzegi Grażyna Torbicka, dyrektorka Instytutu Adama Mickiewicza Olga Wysocka oraz aktor Tomasz Ziętek.

97. gala wręczenia nagród Amerykańskiej Akademii Wiedzy i Sztuki Filmowej odbędzie się w nocy z 2 na 3 marca 2025 r.

Na podst. TVP Info

ŚMIECH NA ZDROWIE

Spotyka się dwóch znajomych.
– Dokąd idziesz?
– Na próbę chóru.
– E, to nuda...
– Weale nie!
– A co tam robicie?
– Gramy w karty, pijemy wódkę i piwo.
– A kiedy śpiewacie?
– Jak wracamy do domu!

Do knajpy wchodzi zgrany facet, ociera pot z czoła i zamawia piwo.
Placi drobnymi i narzeka.
– Co za dzień! Najpierw na dworcu znalazłem kapelusz z drobnymi, a potem gonili mnie jakiś długowłose gość z gitarą...

Przychodzi facet do lekarza:
– Panie doktorze ja zewsząd słyszę sprzeczne polecenia. Czy ja jestem opętany?
– Nie. Jest Pan po prostu żonaty.

W szpitalu:
– Panie doktorze, co się dzieje po śmierci?
– Zmieniamy pościel.

Na lekcji nauczycielka pyta Zdzisia:
– Jaki kształt ma Ziemia?
– Okrągły.
– Dobrze, siadaj.
– A teraz wstanie do odpowiedzi Jasiu i powie nam skąd o tym wiemy?
– Bo Zdzisiu nam przed chwilą powiedział...

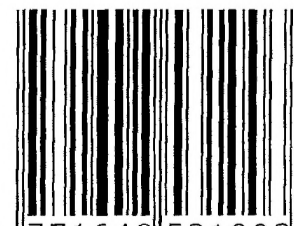
Sąd.
– Oskarżony! Imię?
– Marian.
– Nazwisko?
– Jest-Niewinny. Właśnie sobie zmieniłem Wysoki Sądzie. Przed rozprawą...
– Proszę zaprotokolować. Marian Jest-Niewinny...
– Dziękuję Wysoki Sądzie... to ja już sobie pójdę.

Spotyka się dwóch kolegów. Pierwszy z nich zagaduje:
– Wyglądasz na wypoczętego i zadowolonego z życia. Jesteś na urlopie?
– Ja nie, tylko mój szef...

Żona do męża, gdy znalazła jego zaskórniaki:
– Skąd masz tak dużo pieniędzy?
– Oszczędzałem na prezent dla ciebie.
– Co? Ale dlaczego tak mało?!...

Jasio pyta taty przy kolacji:
– Tato, a dlaczego ty się ożeniłeś z mamą?
Tata odkłada widelec, patrzy na żonę i mówi:
– Widzisz, nawet nasze dziecko tego nie rozumie.

Mąż do żony:
– Kochanie, nie mogę znaleźć herbaty!
– Ty beze mnie to z niczym byś sobie nie poradził! Nigdy się nie nauczysz, że herbata jest w apteczce, w puszcze po kakao.

9 771648 531003